

СТАНОВИЩЕ ПО КОНКУРС ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ В НБУ

От проф. д-р Кристиан Кръстинов Банков, 3.1. Социология, антропология и науки за културата, НБУ за придобиване на образователна и научната степен „доктор“ по професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Семиотика), с кандидат Севим Асимова Танева.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение.

Севим Танева е разработила докторска дисертация на английски език със заглавие в оригинал „Market Challenges of the Tobacco Industry. Integrated Research Analysis with Focus on the Semiotic Methods“ с обем 310 стандартни машинописни страници, разделена на три части, увод, заключение и четири приложения. Работата по труда продължи около 5 години и премина през различни редакции и реструктурирания. Севим е сред първите докторанти, които записаха ДП Семиотика след като тя бе значително реформирана и ориентирана към пазара на труда. Тези промени, от своя страна, са резултат от участието на ЮИЕЦСИ в международния проект SEMKNOW, който обедини усилията на 4 престижни европейски университета за създаването на първата международна докторска програма по семиотика с приложна ориентация. За това и в настоящия дисертационен труд основният акцент е върху приложимостта на семиотичните изследвания. Именно от там идва и неговата значимост – доколко обстойно и обосновано е демонстрирана тази приложимост, доколкото тази тема се вписва в един от основните проблеми довели до актуалната криза на хуманитарните науки – тяхната неприложимост в извън академичния свят. Но макар приложимостта на семиотиката да е основният източник на значимост, то и изборът на табако индустрията има своя дял в цялостната тежест и обхват на дисертацията.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд.

Целите и задачите на дисертационния труд са производни на иновативния контекст на неговото създаване. Той не отговаря на типичната структура, според която определена теоретично обоснована хипотеза се доказва с конкретно теренно емпирично изследване. Тук целите са свързани с доказването на валидността на интегриран модел за пазарни проучвания (с водеща роля на семиотиката), а емпиричното изследване по-скоро илюстрира тезата. Т.е. със същия успех можеше да бъде избрана и друга потребителска категория, стига тя да има същите дълбоки културно исторически импликации като употребата на тютюна.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Трудът не следва една предварително утвърдена методология, а по-скоро има за цел да интегрира в един общ изследователски подход множество различни, но допълващи се методологии. За обща рамка, а и като основен подход в интегрираната методология е използвана семиотичната теория и голям набор от нейни приложни модели, използвани от реални агенции на пазара. Реалният изследователски казус с марката Корсет на

компанията KT International демонстрира, че кандидатката се справя успешно и с конвенционалните методи за пазарния проучвания.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката.¹

Основният принос на дисертацията е формулирането на работещ интегриран модел за пазарни изследвания на бранд, който слага в центъра си набор от работещи семиотични подходи. Този модел е напълно оригинален, създаден в хода на реални пазарни проучвания, с потенциал да бъде прилаган в голям спектър от продуктови категории при следните маркетингови ситуации: навлизане на нов пазар, разработване на нов продукт, негативна тенденция на пазарния дял, позициониране/ре-позициониране на марката и проблеми, свързани с Brand health.

Друг приносен момент в дисертацията е културологичният анализ на потреблението на тютюн, който разкрива изключителната значимост на този феномен синхронно и диахронно. Кандидатката използва моделът на Семиосферата, въведен от известният семиотик Юрий Лотман. Този модел има за цел да разкрие вътрешните механизми на функциониране на живата култура и да насочи към създаване на съответни нейни типологии. В случая на този труд това са Американоиндианска култура на пушене, Европейска култура на пушене, Култура на пушенето на лула, Култура на употребата на емфие, Култура на пушенето на цигари, Здравни последици и забрани и Култура на трансформация в употребата.

Севим също така е приложила доста успешно моделът за декодиране на кодовете на рекламна комуникация в цигарения сектор, което не беше правено за България и съответно би могло да бъде използвано и от мениджърите на други марки в този сектор.

В трудът има и други по-второстепенни приноси, които го правят като цяло доста оригинален и полезен за националния контекст.

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Кандидатката е описала три публикации, които макар и малко са достатъчни за нуждите на настоящата процедура. Една от публикациите е в международно издание.

6. Цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др.

Няма посочени цитирания от други автори или отзиви, трудът така или иначе все още не е публикуван.

7. Мнения, препоръки и бележки.

Моята основна препоръка е да се обърне повече внимание на дигиталната среда и следващите от нея нови подходи за проучване на марките и пазарите. Не толкова като упрек, че това липсва в настоящия труд, а като насока за неговото ъпгрейдване с оглед евентуално издаване като монография. Макар и най-интересна от гледна точка на любознателността, частта за историята на употребите на тютюна е по-дълга отколкото трябва, измествайки малко баланса от по-съществените за целите на труда части.

---

¹ Отнася се за научната степен „доктор на науките“.

8. Заключение с ясно формулирана положителна или отрицателна оценка на дисертационния труд.

Представеният за становище дисертационен труд „Пазарни предизвикателства пред тютюневата индустрия. Интегриран изследователски анализ с фокус върху семиотичните методи“ съответства изцяло на изискванията за научно изследване с приложен характер и заслужава максимална оценка. Категоричното ми мнение е, че на Севим Асимова Танева трябва да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата (научна специалност Семиотика) и призовавам уважаемите членове на Научното жури да гласуват с положителна оценка.

Дата 22.09.2023 г.

Подпис....